

ลักษณะ 4
พันธกรณีเนื่องแต่การร่วมประเวณี การสมรส หรือ
การขาดจากการสมรส

หมวดที่ 1

อชีกาหุเวิน

มาตรา 129 อชีกาหุเวิน คือทรัพย์สิน หรือคุณประโยชน์ซึ่งชายมีหน้าที่ชำระหรือบำเพ็ญตอบแทนแก่หญิง เนื่องแต่การสมรส หรือการที่หญิงร่วมประเวณีกับชาย ตามความในบทบัญญัติแห่งมาตรา 139

มาตรา 130 ถ้าอชีกาหุเวิน เป็นทรัพย์สินซึ่งต้องด้วยลักษณะสินจ้างวิบัติตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 96 อชีกาหุเวินนั้นเป็นโมฆะ

ถ้าอชีกาหุเวินเป็นโมฆะบ้าง มิได้เป็นโมฆะบ้างระคนกันอยู่ หญิงจะเลือกรับเฉพาะอชีกาหุเวิน ที่มีได้เป็นโมฆะไว้ นอกนั้นบอกปัดเสียหรือบอกปัดเสียทั้งหมดก็ได้ หญิงมีสิทธิเรียกร้องอชีกาหุเวิน หรือค่าทดแทนอชีกาหุเวินที่ตนบอกปัดนั้น

มาตรา 131 อชีกาหุเวินเสียหายก่อนหญิงรับมอบและความเสียหายนั้นมิได้เกิดแต่หญิง ให้นำบทบัญญัติวรรคหลังแห่งมาตรา 130 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 132 ห้ามมิให้วาสิใช้สิทธิ¹ หรือจำหน่ายสิทธิ² เกี่ยวกับอชีกาหุเวิน โดยมิได้รับความยินยอมจากหญิง เว้นแต่หญิงยังไม่บรรลุนิติภาวะ วิกลจริต หรือเป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ

¹ คำว่า "สิทธิ" ดูบทวิเคราะห์ศัพท์ในมาตรา 2 (31)

² คำว่า "จำหน่ายสิทธิ" ดูบทวิเคราะห์ศัพท์ในมาตรา 2 (31)

มาตรา 133 ในกรณีที่หญิงยังไม่บรรลุนิติภาวะ วิกัลจริต หรือเป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ วาสีใช้สิทธิหรือจำหน่ายสิทธิเกี่ยวกับอชีกาทูเวินต่ำกว่าปริมาณอันสมควร เมื่อหญิงนั้นบรรลุนิติภาวะ หรือเหตุอันทำให้วิกัลจริต หรือเสมือนไร้ความสามารถสุดสิ้นลง หญิงนั้นเรียกร้องอชีกาทูเวินจากชายเพิ่มขึ้นได้อีก

มาตรา 134 ชายไม่มีสิทธิขอลดปริมาณอชีกาทูเวินซึ่งได้ตกลงแล้ว เว้นแต่ขณะสมรสชายยังไม่บรรลุนิติภาวะ วิกัลจริต หรือเป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ วาสีฝ่ายชายได้ตกลงอชีกาทูเวินสูงกว่าปริมาณอันสมควร เมื่อชายนั้นบรรลุนิติภาวะ หรือเหตุอันทำให้วิกัลจริต หรือเสมือนไร้ความสามารถสุดสิ้นลง ชายนั้นมีสิทธิขอลด หรือเรียกคืนอชีกาทูเวินที่สูงกว่าปริมาณอันสมควรนั้นจากหญิงได้ ถ้าอชีกาทูเวินนั้นเป็นทรัพย์สินของชายนั้น

มาตรา 135 ก่อนหรือในขณะที่กระทำพิธีสมรสภริยาสละสิทธิ¹ ในอชีกาทูเวินเมื่อสมรสแล้ว ถ้า

(1) ภริยานั้นได้ร่วมประเวณีกับสามีแล้ว หรือสามีหรือภริยาตายก่อนร่วมประเวณีภริยา หรือทายาทของภริยาแล้วแต่กรณี มีสิทธิเรียกร้องอชีกาทูเวินจากสามี หรือจากทายาทผู้รับทรัพย์มรดกของสามีได้

(2) ภริยายังมิได้ร่วมประเวณีกับสามี ภริยาไม่มีสิทธิเรียกร้องอชีกาทูเวิน เว้นแต่จะได้มีกำหนดปริมาณอชีกาทูเวินโดยตกลงกันเอง หรือโดยคำพิพากษา

มาตรา 136 ก่อนร่วมประเวณีครั้งแรก ภริยามีสสิทธิตั้งขึ้นมียินยอมให้สามีร่วมประเวณี จนกว่าสามีจะได้ชำระอชีกาทูเวินตามที่ตกลงกันเองหรือตามคำพิพากษา เว้นแต่จะเป็นอชีกาทูเวินซึ่งได้ตกลงกันเองและได้กำหนดเวลาชำระ หากภริยามิได้สงวนสิทธิไว้ ภริยาไม่มีสิทธิตั้งขึ้น จำต้องยินยอมให้สามีร่วมประเวณี แม้จะยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระอชีกาทูเวิน หรือพ้นกำหนดเวลาชำระแล้วแต่สามีมิชำระก็ดี

เมื่อได้มีกำหนดปริมาณอชีกาทูเวินโดยตกลงกันเอง หรือโดยคำพิพากษาแล้ว ศาลจะให้สามีวางอชีกาทูเวินไว้ยังศาล หรือให้ผู้ที่ศาลสมควรยึดถือไว้ก็ได้ เมื่อสามีได้ร่วมประเวณีกับภริยาแล้ว ให้มอบอชีกาทูเวินแก่ภริยาไป

¹ คำว่า "สละสิทธิ" ดูบทวิเคราะห์ศัพท์ในมาตรา 2 (31)

ถ้าสามีชำระอัฐีกาหุเวินแก่ภริยาแล้ว ภริยามียินยอมให้สามีร่วมประเวณี สามีไม่มีสิทธิเรียกร้องอัฐีกาหุเวินนั้นคืน เว้นแต่เป็นกรณีขาดจากการสมรสตามมาตรา 137

มาตรา 137 เมื่อขาดการสมรสจากสามี ภริยามีสิทธิในอัฐีกาหุเวิน

(1) ทั้งสิ้น ถ้าได้ร่วมประเวณีกับสามีแล้ว เว้นแต่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขาดจากการสมรสโดยพิธีปาชะคะตามมาตรา 111 ภริยามีสิทธิในอัฐีกาหุเวินโดยปริมาณอันสมควรดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 140

(2) เพียงกึ่งหนึ่ง ถ้ามิได้เคยร่วมประเวณีกับสามี เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ไม่มีสิทธิในอัฐีกาหุเวิน

ก. ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขาดจากการสมรสโดยพิธีปาชะคะตามมาตรา 111

ข. ก่อนสมรสภริยาสละสิทธิในอัฐีกาหุเวิน และยังมีได้มีกำหนดปริมาณอัฐีกาหุเวินโดยตกลงกันเอง หรือโดยคำพิพากษา

ค. สามีไม่มีทรัพย์สินพอที่จะชำระอัฐีกาหุเวินได้ตั้งแต่ก่อนสมรส

ง. ภริยากระทำอัตตวินิบาตกรรม หรือ

จ. ภริยาเป็นมูรตัด

ถ้าภริยาได้รับอัฐีกาหุเวินไว้แล้ว ให้ภริยาหรือทายาทผู้รับทรัพย์มรดกภริยาแบ่งคืนกึ่งหนึ่ง หรือคืนทั้งสิ้นแก่สามี แล้วแต่กรณี ถ้าอัฐีกาหุเวินสูญสิ้นไปแล้ว ให้ใช้ค่าทดแทน

มาตรา 138 ถ้าการสมรสตกเป็นโมฆะโดยมิได้เจตนาที่ดี หรือโดยเจตนาของชายฝ่ายเดียวก็ดี ปริมาณอัฐีกาหุเวินซึ่งกำหนดไว้เดิมก็ตกเป็นโมฆะด้วย หญิงจะเรียกร้องอัฐีกาหุเวินต่อเมื่อได้ร่วมประเวณีกับชายนั้นแล้ว และเรียกร้องได้เพียงครั้งเดียว แม้ได้ร่วมประเวณีต่างกรรมต่างวาระมากครั้งก็ตาม

มาตรา 139 หญิงร่วมประเวณีกับชายโดยหญิงสำคัญผิดว่าชายนั้นเป็นสามีที่ดี หรือหญิงร่วมประเวณีกับชายในขณะที่หญิงกำลังวิกลจริต ละเมอ หรือเสียดสีเพราะเสพสุรายาเมา โดยมิได้เจตนาเสพก็ดี ให้ชายชำระอัฐีกาหุเวินแก่หญิงแต่ละครั้งตามที่ได้ร่วมประเวณีต่างกรรมต่างวาระ

มาตรา 140 ปริมาณอันสมควรแห่งอัฐีกาหุเวิน ซึ่งชายมีหน้าที่ชำระแก่หญิงให้นำบัญญัติแห่งมาตรา 99 วรรคสุดท้ายมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้นำปริมาณอัฐีกาหุเวิน

ซึ่งญาติหญิงที่สนิทที่สุดของบิดาหญิงเคยได้รับมาประกอบการวินิจฉัยด้วย

ชายหญิงมีสิทธิตกลงกำหนดเวลาชำระ เพิกถอนเพิ่ม หรือลดอัฐิภาหุเวินอย่างไร
อย่างหนึ่งเปลี่ยนแปลงจากที่ตกลงไว้เดิมแล้วได้ เว้นแต่ศาลจะได้มีคำพิพากษากำหนดปริมาณ
อัฐิภาหุเวินไว้แล้ว

มาตรา 141 การชำระทางเว็จมรรคให้ถือว่ามีผลบังคับให้เสมือนหนึ่งการร่วม
ประเวณีตามบทบัญญัติในหมวดนี้ มิเลือกว่าหญิงจะสมัครใจหรือถูกขืนใจก็ตาม

หมวด 2

มุตอะฮ

มาตรา 142 มุตอะฮ คือทรัพย์สินซึ่งสามีมีหน้าที่ชำระแก่ภริยาเนื่องแต่การขาดจากการสมรส

มาตรา 143 ในกรณีต่อไปนี้ ให้สามีชำระมุตอะฮ แก่ภริยากู้หย่า

(1) ก่อนสมรสภริยากู้หย่าสละสิทธิในอชีฮากาหุเวินและขาดจากการสมรสก่อนได้มีกำหนดปริมาณอชีฮากาหุเวินโดยตกลงกันเอง หรือโดยคำพิพากษา

(2) สามีได้ร่วมประเวณีกับภริยาแล้ว เว้นแต่ขาดจากการสมรสในกรณีต่อไปนี้ ภริยาไม่มีสิทธิในมุตอะฮ

ก. ภริยาเป็นมูรตัด

ข. สามีได้รับสินจ้างจากภริยา

ค. ปาษะคุตามความในมาตรา 111 หรือ

ง. สามีหรือภริยาตาย

(3) สามีซึ่งนับถือลัทธิศาสนาอื่นนับเป็นอิสลามิกฝ่ายเดียว ภริยามิได้เข้าเป็นอิสลามิกด้วย

มาตรา 144 จำนวนมุตอะฮนั้น ถ้าสามีกับภริยามิสามารถตกลงกันได้ ให้ศาลกำหนดไม่เกินกึ่งหนึ่งแห่งปริมาณอชีฮากาหุเวินอันสมควร ดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 140

หมวด 3 อิตาย

มาตรา 145 อิตาย คือกำหนดระยะเวลาซึ่งชายหญิงต้องห้ามมิให้สมรส หรือสามีภริยาต้องห้ามมิให้สัมผัส หรือเสพเมถุน แล้วแต่กรณี

กำหนดเขตอิตายให้เป็นไปภายในบังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา 146 ถึง 156

อิตายจะเป็นรอยอาอี¹ หรือบาเอ็น² ต้องแล้วแต่การขาดจากการสมรสเป็นประมาทภายในบังคับบทบัญญัติแห่ง (1) และ (3) ก.

กรณีทีระบุไว้ดังต่อไปนี้มิได้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติในหมวดนี้

(1) สามีภริยามีได้เคยเสพเมถุนกันเลย ได้ขาดจากการสมรสเพราะเหตุอื่นนอกจากสามีตาย

(2) สามีภริยาซึ่งขาดจากการสมรสและกลับคืนดีกันได้แต่โดยพิธีสมรส ได้กลับคืนดีกันโดยมิได้ประกอบพิธีสมรส

(3) สามีภริยาซึ่งต้องขาดจากกันตามบทบัญญัติในมาตรา 23 วรรคหลัง ถ้า

ก. มิได้เคยเสพเมถุนกันเลย หรือ

ข. ยังคงอยู่ด้วยกันต่อไปตามเดิมโดยมิได้ประกอบพิธีสมรสใหม่

(4) สามีภริยาซึ่งขาดจากการสมรสและไม่อาจกลับคืนดีกันได้ตามมาตรา 121 และ 127 ได้กลับคืนดีกันด้วยประการใด ๆ ก็ตาม และ

(5) หญิงเสพเมถุนโดยมิได้ประกอบพิธีสมรส มิเลือกที่จะสมัครใจ หรือถูกขืนใจก็ตาม เว้นแต่เป็นกรณีที่ชายเสพเมถุนนรีโทษ

มาตรา 146 ในกรณีที่สามีภริยาขาดจากการสมรส เพราะเหตุสามีตายมิเลือกว่าสามีภริยานั้นจะได้เสพเมถุนกันแล้วหรือไม่ก็ดี สามีคู่หย่าตายภายในเขตอิตายรอยอาอีก็ดี หรือสามี

¹ คำว่า "อิตายรอยอาอี" ดูบทวิเคราะห์ศัพท์ในมาตรา 2(36)

² คำว่า "อิตายบาเอ็น" ดูบทวิเคราะห์ศัพท์ในมาตรา 2(37)

ภริยาซึ่งได้เคยเสพเมถุนกันแล้วขาดจากการสมรส เพราะเหตุสามีเป็นมูรตัด และสามีคู่หย่า นั้นตายภายในเขตอีดาฮูบาเอ็นนั้นก็ดี หรือสามีภริยาซึ่งได้เคยเสพเมถุนกันแล้วขาดจากการสมรสเพราะเหตุภริยาเป็นมูรตัด และสามีคู่หย่าตายภายในเขตอีดาฮูบาเอ็น เมื่อภริยาหม้าย นั้นได้กลับเป็นอิสลามิกภายในเขตอีดาฮูบาเอ็นนั้นก็ดี หญิงหม้ายเช่นว่านั้นจะสมรสใหม่ได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาฮูดังต่อไปนี้

- (1) ล่วงพ้นระยะเวลา 4 เดือน 10 วันบริบูรณ์ นับแต่วันสามีตาย หรือ
- (2) คลอดแล้ว ถ้ามีครรภ์

มาตรา 147 ในกรณีที่สามีภริยาขาดจากการสมรส เพราะเหตุอื่นนอกจากสามีตาย มีเลือกว่าการขาดจากการสมรสนั้นเป็นรอยาอี หรือบาเอ็น และมีเลือกว่าสามีคู่หย่านั้นตาย ภายในเขตอีดาฮูบาเอ็นหรือไม่ ถ้าหญิงหม้ายนั้นได้เคยเสพเมถุนกับสามีแล้ว หญิงหม้ายเช่น ว่านั้นจะสมรสกับชายอื่นได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาฮูดังต่อไปนี้

- (1) ได้เริ่มหลังโลหิตระดูครั้งที่ 3 นับแต่

ก. วันขาดจากการสมรส

ข. วันสุดสิ้นแห่งการหลังโลหิตระดู ถ้าขาดจากการสมรสในระหว่างระยะเวลา หลังโลหิตระดู หรือ

ค. วันสุดสิ้นแห่งการหลังโลหิตคลอด ถ้าขาดจากการสมรสในระหว่างระยะเวลา หลังโลหิตคลอด

ถ้ามิได้หลังโลหิตระดู หรือหลังแต่มีครบกำหนดตามความในวรรคก่อน ให้บังคับ ตามความใน (2) ค. 1. สองวรรคหลัง และ ค. 2. วรรคหลัง

- (2) ล่วงพ้นระยะเวลา 3 เดือน นับแต่วันขาดจากการสมรส ถ้าหญิงหม้ายนั้น

ก. ตั้งแต่เริ่มหลังโลหิตระดูมิได้เคยหลังครบ 1 วัน 1 คีนบริบูรณ์ ดังที่ได้บัญญัติ

ไว้ในมาตรา 159 (1) ก.

ข. มิได้เคยหลังโลหิตระดูตั้งแต่กำเนิด

ก่อนล่วงพ้นระยะเวลา 3 เดือนเช่นว่านั้น ถ้าหญิงหม้ายในกรณี ก. หรือ ข. นั้น ได้หลังโลหิตระดูแล้ว หญิงหม้ายนั้นจะสมรสกับชายอื่นได้ต่อเมื่อได้เริ่มหลังโลหิตระดูครั้งที่ 4

ถ้าหญิงหม้ายนั้นหลังโลหิตระดูมีครบกำหนดเช่นว่านั้นแล้ว หญิงหม้ายนั้นจะสมรส กับชายอื่นได้ ต่อเมื่อล่วงพ้นระยะเวลา 3 เดือนนับแต่วันหยุดหลังโลหิตระดูเมื่อมีหรืออนุมานอายุ ตามความในบทบัญญัติแห่ง ค.1. วรรคแรกและวรรคสุด หรือ ค.2 สองวรรคหลัง แล้วแต่กรณี

ค. หมคโลหิตระดูก่อนขาดจากการสมรส และ

1. เมื่อหมคโลหิตระดูนั้นมีหรืออนุมาณอายุเท่าเทียมกับอายุของหญิงวงศ์ญาติส่วนมาก เมื่อหมคโลหิตระดู หรือเทียบเคียงกับหญิงอื่นส่วนมากได้ ถ้ามิสามารถเทียบเคียงกับหญิงวงศ์ญาติ เช่นว่านั้นได้

ถ้าก่อนขาดจากการสมรสหญิงหม้ายนั้นหลังโลหิตระดูเป็นปกติอยู่ เมื่อขาดจากการสมรสแล้วมิได้หลังโลหิตระดู หรือหลังแต่มีครบกำหนดตามบทบัญญัติใน (1) กำหนดล่วงพ้นระยะเวลา 3 เดือนนั้น ให้นับแต่วันขาดจากการสมรส หรือวันหมคโลหิตระดูแล้วแต่กรณี ถ้าเทียบเคียงอายุตามความในวรรคก่อนได้ หากมิสามารถเทียบเคียงอายุเช่นว่านั้นได้แล้ว กำหนดล่วงพ้นระยะเวลา 3 เดือนนั้น ให้นับแต่เมื่อมี หรืออนุมาณอายุเทียบเคียงตามความในวรรคก่อนได้ เช่นกัน

ในกรณี 2 วรรคก่อนนั้น ถ้ามิสามารถเทียบเคียงอายุเช่นว่านั้นได้แล้ว กำหนดล่วงพ้นระยะเวลา 3 เดือนนั้นให้นับแต่วันที่มีอายุครบ 62 ปีบริบูรณ์ หรือวันที่มีอายุอนุมาณเท่านั้น ถ้าจำอายุมิได้ หรือ

2. เมื่อขาดจากการสมรสนั้น มีอายุครบ 62 ปี บริบูรณ์ หรืออนุมาณเท่านั้น ถ้าจำอายุมิได้

ก่อนล่วงพ้นระยะเวลา 3 เดือนเช่นว่านั้น ถ้าหญิงหม้ายในกรณี 1. หรือ 2. นั้น ได้หลังโลหิตระดูแล้ว หญิงหม้ายนั้นจะสมรสกับชายอื่นได้ต่อเมื่อได้เริ่มหลังโลหิตระดูครั้งที่ 3

ถ้าหญิงหม้ายนั้นหลังโลหิตระดูมีครบกำหนดเช่นว่านั้นแล้ว หญิงหม้ายนั้นจะสมรสกับชายอื่นได้ ต่อเมื่อล่วงพ้นระยะเวลา 3 เดือน นับแต่วันที่มิอายุครบ 85 ปีบริบูรณ์ หรือวันที่มีอายุอนุมาณเท่านั้น ถ้าจำอายุมิได้ หรือ

(3) คลอดแล้ว ถ้ามีครรภ์

มาตรา 148 ในระหว่างที่ภริยากู่หย่าอยู่ในเขตอีดาศูรอัยฮ์ตามมาตรา 147 สามีกลับคืนดีกับภริยากู่หย่านั้น โดยสามีมิได้ประกอบพิธีรอเยาะก็ดี หรือสามีสพเมณฑุ์นโรโทษกับภริยากู่หย่านั้นก็ดี

(1) สามีมิสิทริอเยาะได้ภายในเขตอีดาศูรอัยฮ์นั้น

(2) ถ้าภริยากู่หย่านั้นตั้งครรภ์ภายในเขตอีดาศูรอัยฮ์แล้ว ก่อนคลอดสามีมิสิทริอเยาะได้ทุกเมื่อ

(3) เมื่อพ้นเขตอีตาฮูรอายออีแล้ว หรือเมื่อภริยากู้หย่าคลอดบุตรซึ่งตั้งครรภ์ขึ้นภายในเขตอีตาฮูรอายออีแล้ว แล้วแต่กรณี สามีกลับคืนดีกับภริยากู้หย่านั้นได้แต่โดยพิธีสมรส

(4) หญิงหม้ายนั้นจะสมรสกับชายอื่นได้ ต่อเมื่อ

ก. พ้นเขตอีตาฮูอันเกิดแต่การที่สามีกลับคืนดีกับภริยากู้หย่าโดยมิได้ประกอบพิธีรอลงทะเบียนหรือพ้นเขตอีตาฮูอันเกิดแต่การที่สามีเสพเมณฑุณนิรโทษ ตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลม นับแต่วันเลิกจากการอยู่ร่วมกับสามีกู้หย่า การเสพเมณฑุณกับสามีกู้หย่าครั้งหลังที่สุด ถ้ามิได้อยู่ร่วม หรือการเสพเมณฑุณนิรโทษครั้งหลังที่สุด แล้วแต่กรณีกำหนดเขตอีตาฮูรอายออีที่ยังไม่สุดสิ้นนั้น ให้เป็นอันระงับไปหรือ

ข. คลอดแล้ว ถ้ามีครรภ์ มิเลือกกว่าครรภ์นั้นจะตั้งเมื่อใด

การคืนดีของสามีภริยาตามมาตรานี้ ให้วินิจฉัยตามพฤติการณ์และการปฏิบัติของสามีภริยาเช่นระหว่างเป็นภริยาได้อยู่ร่วมเรือนหลังเดียวกัน เมื่อขาดการจากการสมรสแล้ว ยังคงอยู่ร่วมเช่นเดิมเช่นนั้น ให้ถือว่าเป็นการคืนดีเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้

มาตรา 149 ในระหว่างที่ภริยากู้หย่าอยู่ในเขตอีตาฮูบาเอ็น ตามมาตรา 147 ถ้า

(1) สามีกลับคืนดีกับภริยากู้หย่านั้นโดยมิได้ประกอบพิธีสมรส

ก. สามีภริยากู้นั้นสมรสกันใหม่ได้ทุกเมื่อ ภายในบังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา 121 และ 127

ข. หญิงนั้นจะสมรสกับชายอื่นใด ต่อเมื่อพ้นเขตอีตาฮูบาเอ็นนั้นแล้ว

ค. ถ้าหญิงนั้นตั้งครรภ์กับสามีกู้หย่าภายหลังที่กลับคืนดีกันโดยมิได้ประกอบพิธีสมรส หากตั้งครรภ์

1. ภายในเขตอีตาฮูบาเอ็นแล้ว กำหนดเขตอีตาฮูบาเอ็นตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี เป็นอันหยุดจนกว่าจะได้คลอดแล้ว จึงให้คำนวณต่อไปใหม่เท่าที่เหลืออยู่ หญิงนั้นจะสมรสกับชายอื่นได้ต่อเมื่อคลอดแล้ว และพ้นเขตอีตาฮูบาเอ็นเท่าที่เหลืออยู่ซึ่งนับแต่เมื่อคลอดนั้นแล้ว

2. เมื่อพ้นเขตอีตาฮูบาเอ็นแล้ว ไม่อยู่ในบังคับบทบัญญัติแห่งหมวดนี้ หญิงนั้นสมรสกับชายอื่นได้ทุกเมื่อ

(2) สามีเสพเมณฑุณนิรโทษกับภริยากู้หย่านั้น

ก. สามีภริยากู้นั้นสมรสกันใหม่ได้ทุกเมื่อ ภายในบังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา 121 และ 127

ข. หญิงนั้นจะสมรสกับชายอื่นได้ ต่อเมื่อ

1. พันเขตอีดาคอฮันเกิดแต่การเสพเมถุนนิริโทษตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี นับแต่การเสพเมถุนนิริโทษครั้งสุดท้ายที่สุด กำหนดเขตอีดาคอฮันเอนที่ยังไม่สุดสิ้นนั้นให้เป็นอันระงับไป หรือ

2. คลอดแล้ว ถ้ามีครรภ์ มิเสือกว่าครรภ์นั้นจะตั้งเมื่อใด

มาตรา 150 ในกรณีที่ชายเสพเมถุนนิริโทษกับหญิงโสดซึ่งมิได้อยู่ในระหว่างเขตอีดาคอฮัน ถ้า

(1) ชายผู้เดียวเสพเมถุนนิริโทษแล้ว หญิงนั้นจะสมรสกับ

ก. ชายผู้เสพเมถุนนิริโทษนั้นได้ทุกเมื่อ

ข. ชายอื่นได้ ต่อเมื่อพันเขตอีดาคอฮันเกิดแต่การเสพเมถุนนิริโทษตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี นับแต่การเสพเมถุนนิริโทษครั้งสุดท้ายที่สุด หรือเมื่อคลอดแล้ว ถ้ามีครรภ์

(2) ชายผู้หนึ่งเสพเมถุนนิริโทษแล้ว ภายหลังมีชายอีกผู้หนึ่งหรือหลายคนเสพเมถุนนิริโทษเช่นกันอีก เมื่อชายใดเสพเมถุนนิริโทษก่อน ให้คำนวณอีดาคอฮันเกิดแต่การเสพเมถุนนิริโทษของชายนั้นก่อน และคำนวณอีดาคอฮันเกิดแต่การเสพเมถุนนิริโทษของชายนอกนั้นต่อไปโดยลำดับ เว้นแต่หญิงนั้นตั้งครรภ์กับชายที่เสพเมถุนนิริโทษหลังคนใดคนหนึ่ง กำหนดอีดาคอฮันเกิดแต่การที่ชายเสพเมถุนนิริโทษก่อนเป็นอันหยุดจนกว่าจะได้คลอดแล้ว จึงให้คำนวณต่อไปใหม่เท่าที่เหลืออยู่ และคำนวณอีดาคอฮันเกิดแต่การที่ชายเสพเมถุนนิริโทษนอกนั้นต่อไปโดยลำดับจนกว่าจะสุดสิ้นสุดแต่มีชายเสพเมถุนนิริโทษมากหรือน้อยคน แล้วแต่กรณี หญิงนั้นจะสมรสกับ

ก. ชายผู้เสพเมถุนนิริโทษก่อนได้ ต่อเมื่อพันเขตอีดาคอฮันเกิดแต่การที่ชายเสพเมถุนนิริโทษหลังแล้ว

ข. ชายผู้เสพเมถุนนิริโทษหลังได้ ต่อเมื่อพันเขตอีดาคอฮันเกิดแต่การที่ชายเสพเมถุนนิริโทษก่อนแล้ว

ค. ชายผู้เสพเมถุนนิริโทษท่ามกลาง หรือชายอื่นได้ต่อเมื่อพันเขตอีดาคอฮันเกิดแต่การเสพเมถุนนิริโทษทั้งสิ้นแล้ว

กำหนดเขตอีดาคอฮันเกิดแต่การเสพเมถุนนิริโทษใน (2) นี้ให้ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 147 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 151 ในระหว่างที่หญิงหม้ายอยู่ในเขตอิตาฮูรียาอีตามมาตรา 147 ชายเสพเมณฑุนนิรโทษกับหญิงหม้ายนั้น

(1) ถ้าหญิงหม้ายนั้นมิได้ตั้งครรรภ์ สามีกลับคืนดีกับภริยากู้หย่าโดยพิธีรเวาะภายในเขตอิตาฮูรียาอีนั้นได้แต่ห้ามมิให้สัมพันธ์หรือเสพเมณฑุนจนกว่าจะพ้นเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมณฑุนนิรโทษตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลมแล้วแต่กรณี นับแต่วันรเวาะกำหนดเขตอิตาฮูรียาอีที่ยังไม่สุดสิ้นนั้นให้เป็นอันระงับไป

(2) ถ้าหญิงหม้ายนั้นตั้งครรรภ์ กับ

ก. สามีก่อนขาดจากการสมรส หากยังไม่คลอดสามีกลับคืนดีกับภริยากู้หย่าโดยพิธีรเวาะได้ แต่ห้ามมิให้สัมพันธ์หรือเสพเมณฑุนจนกว่าจะพ้นเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมณฑุนนิรโทษตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี นับแต่เมื่อคลอดแล้ว

ข. ชายผู้เสพเมณฑุนนิรโทษภายในเขตอิตาฮูรียาอี กำหนดอิตาฮูรียาอีตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี เป็นอันหยุดจนกว่าหญิงหม้ายนั้นได้คลอดแล้ว จึงให้คำนวณต่อไปใหม่เท่าที่เหลืออยู่นับแต่เมื่อคลอดแล้ว ก่อนที่กำหนดอิตาฮูรียาอีนั้นสุดสิ้นลง แม้จะเป็นระหว่างที่กำหนดอิตาฮูรียาอีสะดุดหยุดอยู่ที่ใด สามีกลับคืนดีกับภริยากู้หย่าโดยพิธีรเวาะได้ แต่ถ้าได้คืนดีก่อนคลอดห้ามมิให้สัมพันธ์หรือเสพเมณฑุนจนกว่าจะได้คลอดแล้ว

ถ้าหญิงหม้ายนั้นตั้งครรรภ์เมื่อพ้นเขตอิตาฮูรียาอีแล้ว สามีไม่มีสิทธิรเวาะ

(3) หญิงหม้ายนั้นจะสมรส กับ

ก. สามีได้ ถ้าสามีมิได้รเวาะภายในเขตอิตาฮูรียาอี ต่อเมื่อพ้นเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมณฑุนนิรโทษตามมาตรา 147 โดยอนุโลมแล้ว

ข. ชายผู้เสพเมณฑุนนิรโทษได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอิตาฮูรียาอีแล้ว

ค. ชายอื่นได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอิตาฮูรียาอี และพ้นเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมณฑุนนิรโทษตามมาตรา 147 โดยอนุโลมแล้ว

มาตรา 152 ในระหว่างที่หญิงหม้ายอยู่ในเขตอิตาฮูรียาอีตามมาตรา 147 เมื่อสามีคู่หย่าหรือชายอื่นได้เสพเมณฑุนนิรโทษกับหญิงหม้ายนั้นแล้ว ภายหลังชายอื่นหรือสามีคู่หย่าได้เสพเมณฑุนนิรโทษกับหญิงหม้ายนั้นเช่นกันอีก แล้วแต่กรณี มิเล็อกว่าสามีและหรือชายอื่นที่จะได้เสพเมณฑุนนิรโทษก่อนหรือหลัง

(1) ถ้าหญิงหม้ายนั้นมิได้ตั้งครรรภ์ หากเป็นกรณีเสพเมณฑุนนิรโทษซ้อนกันเช่นนั้นระหว่าง

ก. ชายอื่นผู้เดียวและสามีคู่หย่าแล้ว การกลับคืนดีโดยพิธีรื้อเยาะของสามีภริยากู่นั้น ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 151 (1) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข. ชายอื่นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปก็ดี หรือสามี และชายอื่นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปก็ดี การกลับคืนดีโดยพิธีรื้อเยาะของสามีภริยากู่นั้น ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 151 (1) มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคำนวณอัตราชู้อันเกิดแต่การที่ชายอื่นเสพเมถุนนริโทษแต่ละคนนั้นเป็นลำดับไป จนกว่าจะสุดสิ้นสุดแต่มีชายเสพเมถุนนริโทษมากหรือน้อยคนแล้วแต่กรณี

(2) ถ้าหญิงหม้ายนั้นตั้งครรรภ์กับสามีก่อนขาดจากการสมรส หากเป็นกรณีเสพเมถุนนริโทษซ้อนกันเช่นนั้น ระหว่าง

ก. ชายอื่นผู้เดียวและสามีคู่หย่าแล้ว การกลับคืนดีโดยพิธีรื้อเยาะของสามีภริยากู่นั้น ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 151 (2) ก. มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข. ชายอื่นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปก็ดี หรือสามีและชายอื่นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปก็ดี การกลับคืนดีโดยพิธีรื้อเยาะของสามีภริยากู่นั้น ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 151 (2) ก. มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคำนวณอัตราชู้อันเกิดแต่การที่ชายอื่นเสพเมถุนนริโทษแต่ละคนนั้นเป็นลำดับไปจนกว่าจะสุดสิ้น สุดแต่มีชายเสพเมถุนนริโทษมากหรือน้อยคน แล้วแต่กรณี

(3) ถ้าหญิงหม้ายนั้นตั้งครรรภ์โดยการเสพเมถุนนริโทษกับ

ก. สามีภายในเขตอิดาฮูรฮายอี่ ก่อนคลอดสามีกลับคืนดีกับภริยากู่นั้นโดยพิธีรื้อเยาะได้ทุกเมื่อ เมื่อคลอดแล้วให้คำนวณอัตราชู้อันเกิดแต่การที่ชายเสพเมถุนนริโทษตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี ไปจนกว่าจะสุดสิ้น สุดแต่มีชายเสพเมถุนนริโทษมากหรือน้อยคน แล้วแต่กรณี สามีจะสัมผัสหรือเสพเมถุนกับภริยานั้นได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอิดาฮูรฮายอี่แล้ว

ถ้าหญิงหม้ายนั้นตั้งครรรภ์เมื่อพ้นเขตอิดาฮูรฮายอี่แล้ว สามีไม่มีสิทธิรื้อเยาะ

ข. ชายอื่นภายในเขตอิดาฮูรฮายอี่ การกลับคืนดีโดยพิธีรื้อเยาะของสามีภริยากู่นั้น ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 151 (2) ข. มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่เมื่อสุดสิ้นกำหนดเขตอิดาฮูรฮายอี่ที่เหลื่ออยู่แล้ว ให้คำนวณอัตราชู้อันเกิดแต่การที่สามีเสพเมถุนนริโทษก่อน มิเลือกกว่าสามีจะได้เสพเมถุนนริโทษก่อนหรือหลังชายอื่น และคำนวณอัตราชู้อันเกิดแต่การที่ชายอื่นเสพเมถุนนริโทษต่อไปโดยลำดับจนกว่าจะสุดสิ้น สุดแต่มีชายเสพเมถุนนริโทษมากหรือน้อยคนแล้วแต่กรณี ถ้า

1. มีชายเสพเมถุนนโรโทษผู้เดียว สามีมี่จะสัมผัสหรือเสพเมถุนได้ ต่อเมื่อคลอดแล้ว
2. มีชายเสพเมถุนนโรโทษตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สามีมี่จะสัมผัสหรือเสพเมถุนได้ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาศูอันเกิดแต่การที่สามีมี่และหรือชายอื่นเสพเมถุนนโรโทษทั้งสิ้นแล้ว

(4) หญิงนั้นจะสมรสกับ

ก. สามีมี่คู่หย่าได้ ถ้าสามีมี่มิได้รเอยะภายในเขตอีดาศูรเอยะอีมี่ ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาศูอันเกิดแต่การที่สามีมี่และหรือชายอื่นเสพเมถุนนโรโทษทั้งสิ้นแล้ว

ข. ชายที่เสพเมถุนนโรโทษก่อนได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาศูรเอยะอีมี่ และเขตอีดาศูอันเกิดแต่การที่ชายเสพเมถุนนโรโทษหลังแล้ว

ค. ชายที่เสพเมถุนนโรโทษหลังได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาศูรเอยะอีมี่ และเขตอีดาศูอันเกิดแต่การที่ชายเสพเมถุนนโรโทษก่อนแล้ว

ง. ผู้เสพเมถุนนโรโทษท่ามกลาง หรือชายอื่นได้ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาศูรเอยะอีมี่ และเขตอีดาศูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรโทษทั้งสิ้นแล้ว

มาตรา 153 ในระหว่างที่หญิงหม้ายอยู่ในเขตอีดาศูบาเอนตามมาตรา 147 ชายเสพเมถุนนโรโทษกับหญิงหม้ายนั้น ถ้าหญิงหม้ายนั้น

(1) มิได้ตั้งครรภ์ หญิงนั้นจะสมรสกับ

ก. ชายผู้เสพเมถุนนโรโทษนั้นได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาศูบาเอนนั้นแล้ว

ข. สามีมี่คู่หย่า ภายในบังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา 121 และ 127 หรือชายอื่นได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาศูบาเอน และพ้นเขตอีดาศูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรโทษตามมาตรา 147

(1) หรือ (2) โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี นับแต่การเสพเมถุนนโรโทษ ครั้งหลังที่สุด

(2) ตั้งครรภ์ หากตั้งครรภ์กับ

ก. สามีมี่ก่อนขาดจากการสมรส หญิงนั้นจะสมรสกับ

1. ชายผู้เสพเมถุนนโรโทษได้ ต่อเมื่อคลอดแล้ว

2. สามีมี่คู่หย่า หรือชายอื่นได้ ต่อเมื่อคลอดแล้ว และพ้นเขตอีดาศูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรโทษตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี นับแต่เมื่อคลอดแล้ว

ข. ชายผู้เสพเมถุนนโรโทษภายในเขตอีดาศูบาเอนแล้ว กำหนดอีดาศูบาเอนเป็นอันหยุดจนกว่าจะได้คลอดแล้ว จึงให้คำนวณต่อไปใหม่เท่าที่เหลืออยู่ หญิงนั้นจะสมรสกับ

1. สามีมี่คู่หย่าได้ ต่อเมื่อคลอดแล้ว

2. ชายผู้เสพเมถุนนโรทโษ หรือชายอื่นใด ต่อเมื่อพ้นเขตอิตาฮูบาเอ็นเท่าที่เหลื่ออยู่นั้นแล้ว

ค. ชายผู้เสพเมถุนนโรทโษเมื่อพ้นเขตอิตาฮูบาเอ็นแล้ว หญิงนั้นจะสมรสกับ

1. ชายผู้เสพเมถุนนโรทโษนั้นได้ทุกเมื่อ
2. สามีกุ่หย่าหรือชายอื่นใด ต่อเมื่อคลอดแล้ว

กรณีตาม (1) และ (2) ถ้าชายที่เสพเมถุนนโรทโษมีจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปแล้ว มิเลือกกว่าจะเป็นสามีกุ่หย่าหรือมิใช่ ให้คำนวณอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรทโษของชายเหล่านั้นแต่ละคนโดยลำดับจนกว่าจะสุดสิ้น สุดแต่มีชายเสพเมถุนนโรทโษมากหรือน้อยคน แล้วแต่กรณี

การสมรสของหญิงหม้ายนั้นให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 150 (2) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กำหนดเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรทโษในมาตรานี้ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 147 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 154 ในกรณีที่ชายเสพเมถุนนโรทโษกับหญิงมีสามี ถ้าหญิงนั้น

(1) ไม่มีครรภ์ หญิงนั้นจะสัมพันธ์หรือเสพเมถุนกับสามีได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรทโษตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี นับแต่การเสพเมถุนนโรทโษครั้งสุดท้ายที่สุด

(2) ตั้งครรภ์กับสามี หากตั้งครรภ์

ก. ก่อนชายเสพเมถุนนโรทโษ หญิงนั้นจะสัมพันธ์หรือเสพเมถุนกับสามีได้ต่อเมื่อคลอดแล้ว และพ้นเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรทโษตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลมแล้วแต่กรณี นับแต่เมื่อคลอดแล้ว

ข. ภายหลังชายเสพเมถุนนโรทโษ ตั้งแต่

1. ภายในเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรทโษตาม (1) แล้ว กำหนดอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรทโษนั้นเป็นอันหยุดจนกว่าจะได้คลอดแล้ว จึงให้คำนวณต่อไปใหม่เท่าที่เหลื่ออยู่หญิงนั้นจะสัมพันธ์หรือเสพเมถุนกับสามีได้ต่อเมื่อได้คลอดแล้ว และพ้นเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรทโษเท่าที่เหลื่ออยู่นั้นนับแต่เมื่อคลอดแล้ว

2. เมื่อพ้นเขตอิตาฮูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนโรทโษแล้ว หญิงนั้นสัมพันธ์หรือเสพเมถุนกับสามีได้ทุกเมื่อ

(๑) ตั้งครรภ์กับชายที่เสพเมถุนนิรโทษ หญิงนั้นจะสัมพันธ์หรือเสพเมถุนกับสามีได้ต่อเมื่อคลอดแล้ว

กรณีตาม (1) (2) และ (3) นั้น ถ้าชายที่เสพเมถุนนิรโทษมีจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปแล้ว ให้คำนวณอีดาศูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนิรโทษของชายเหล่านั้นแต่ละคนต่อไปโดยลำดับจนกว่าจะสุดสิ้น สุดแต่มีชายเสพเมถุนนิรโทษมากหรือน้อยคน แล้วแต่กรณี

มาตรา 155 ในกรณีที่ชายเสพเมถุนนิรโทษกับหญิงมีสามี และต่อมาหญิงนั้นได้ขาดการสมรสจากสามีภายในเขตอีดาศูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนิรโทษตามมาตรา 147 โดยอนุโลมถ้าหญิงหม้ายนั้น

(1) มิได้เคยเสพเมถุนกับสามีเลย หญิงหม้ายนั้นจะสมรสกับ

ก. ชายที่เสพเมถุนนิรโทษนั้นได้ทุกเมื่อ

ข. สามีคู่หย่า หรือชายอื่นได้ ต่อเมื่อพ้นเขตอีดาศูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนิรโทษตามมาตรา 147 โดยอนุโลม

(2) เคยเสพเมถุนกับสามีแล้ว ถ้าหญิงหม้ายนั้น

ก. มิได้ตั้งครรภ์ หรือตั้งครรภ์กับสามีก่อนชายเสพเมถุนนิรโทษ ให้คำนวณอีดาศูอันเกิดแต่การขาดจากการสมรสตามมาตรา 147 ก่อน และคำนวณอีดาศูอันเกิดแต่การที่ชายเสพเมถุนนิรโทษตามมาตรา 147 (1) หรือ (2) โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี ในภายหลัง

ข. ตั้งครรภ์กับผู้เสพเมถุนนิรโทษ ให้คำนวณอีดาศูอันเกิดแต่การเสพเมถุนนิรโทษก่อนและคำนวณอีดาศูอันเกิดแต่การขาดจากการสมรสภายหลังคลอด

การกลับคืนดีกับสามี หรือสมรสกับชายผู้เสพเมถุนนิรโทษ หรือชายอื่นตาม (2) นี้ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 151 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 156 ในกรณีที่การสมรสไม่สมบูรณ์ดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 23 เมื่อมีกรณีเกี่ยวกับอีดาศู เกิดขึ้นเช่นชายตายในระหว่างอยู่รวม หรือในเขตอีดาศูรอยาอื่ก็ดี ชายหญิงนั้นต้องขาดจากการสมรสตามบทบัญญัติในมาตรา 23 วรรคหลัง ถ้าชายหญิงนั้นได้เสพเมถุนก่อนที่ฝ่ายชายได้ทราบถึงความไม่สมบูรณ์นั้นก็ดี หรือมีการเสพเมถุนนิรโทษก็ดีให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 146 ถึง 155 มาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วแต่กรณี

มาตรา 157 กำหนดหลังโลหิตระดู หรือกำหนดเวลาล่วงพ้นตามความในบทบัญญัติแห่งมาตรา 146 และ 147 ถ้าหญิงหม้ายนั้นเป็นทาส ให้ลดกำหนดหลังโลหิตระดู น้อยลงกว่า

กำหนดนั้น 1 ครั้ง หรือลดกำหนดเวลาล่วงพ้นลงกึ่งหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา 158 กำหนดเวลาตามความในบทบัญญัติแห่งมาตรา 146 และ 147 ถ้ามิใช่กรณี ที่เริ่มนับแต่วันต้นเดือน ให้คำนวณโดยเอาจำนวนวันในเดือนสุดท้ายบวกกับวันที่นับแล้วใน เดือนแรกให้ได้ 30 วันเต็ม

มาตรา 159 การหลังโลหิตระดู การหลังโลหิตเนื่องแต่การคลอด หรือการคลอด โดยชอบด้วยหลักกฎหมายนี้

(1) การหลังโลหิตระดูโดยปกติแต่ละครั้ง

ก. ต้องไม่ต่ำกว่า 1 วัน 1 คืบบริบูรณ์โดยหลังติดต่อกัน ในระหว่าง 15 วัน 15 คืบ จะได้หลังกี่ครั้งก็ตามพึงถือว่าเป็นการหลังโลหิตระดูครั้งเดียวเท่านั้น ถ้าหลังเกินกว่า 15 วัน 15 คืบ ให้ถือเป็นโลหิตระดูเพียงเท่าที่หลังใน 15 วัน 15 คืบบริบูรณ์ และในกรณีเช่นนี้ก็ถือว่า การหลังโลหิตระดูสุดสิ้นเพียงวันที่ครบ 15 วัน 15 คืบนั้น

ข. ต้องเว้นระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่า 15 วัน 15 คืบบริบูรณ์ นับแต่วันสุด สิ้นแห่งการหลังโลหิตระดูตามความในวรรค ก.

(2) การหลังโลหิตเนื่องแต่การคลอด

ก. ต้องเป็นโลหิตตั้งแต่ 1 หยดขึ้นไป และหลังภายใน 15 วัน 15 คืบ นับแต่วัน คลอด เมื่อได้หลังเช่นนี้แล้ว โลหิตที่หลังต่อไปภายใน 60 วัน 60 คืบนับแต่วันคลอด ให้ถือ ว่าเป็นโลหิตเนื่องแต่การคลอดทั้งสิ้น เว้นแต่จะได้มีการหยุดหลังเป็นเวลาถึง 15 วัน 15 คืบ บริบูรณ์ โลหิตที่หลังภายหลังที่ได้หยุดเช่นนี้ แม้จะหลังภายในเวลา 60 วัน 60 คืบนับแต่วันคลอด ก็ไม่นับว่าเป็นโลหิตเนื่องแต่การคลอด

ข. มิให้ถือว่าโลหิตซึ่งติดตัวทารกที่คลอด เป็นโลหิตที่หลังเนื่องแต่การคลอด

(3) การคลอด อย่างต่ำที่สุดต้องเป็นก้อนเนื้อ

มาตรา 160 กรณีพิพาทตั้งที่ระบุไว้ในมาตรานี้ให้ฟังคำหญิง เว้นแต่มีผู้คัดค้านจะฟัง ได้ต่อเมื่อหญิงสาบานแล้ว

(1) การหลังโลหิตระดูตามความในบทบัญญัติแห่งมาตรา 159 (1) ถ้าหญิงนั้นบรรลุนิติภาวะแล้ว

(2) การมิได้เคยหลังโลหิตระดูตั้งแต่กำเนิด

(3) การคลอด ถ้าตั้งครรภ์มากกว่า 80 วัน

มาตรา 161 กรณีพิพาทเกี่ยวกับการล่วงพ้นระยะเวลาที่ตั้งที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 147

- (2) ให้ฟังคำหญิงหม้าย เว้นแต่มีผู้คัดค้าน ให้ทั้ง 2 ฝ่ายนำสืบ ถ้า
 - (1) ฝ่ายใดไม่มีพยาน ให้ฝ่ายมีพยานนำสืบฝ่ายเดียว
 - (2) ทั้ง 2 ฝ่ายไม่มีพยาน ให้หญิงหม้ายสาบาน ถ้าสาบานได้ให้ฟัง ตามคำหญิงหม้ายนั้น และห้ามมิให้อีกฝ่ายหนึ่งสาบาน ถ้าหญิงหม้ายยินยอมสาบาน เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งสาบานได้ให้ฟังตามคำสาบานนั้น ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมสาบานให้ฟังตามคำหญิงหม้าย

หมวด 4 การอุปการะเลี้ยงดูในระหว่างชีวิต

มาตรา 162 ในระหว่างชีวิตซึ่งเกิดแต่การตายของสามีก่อนขาดจากการสมรส หญิงหม้ายนั้นมีสิทธิในอุปการะเลี้ยงดูเฉพาะเคหะสถานตามบทบัญญัติในมาตรา 63 (7) อย่างเดียวจากกองทรัพย์สินมรดกของสามี จนกว่าจะพ้นเขตชีวิต หรือจนกว่าจะคลอดแล้ว ถ้ามีครรภ์

มาตรา 163 ในระหว่างชีวิตหรือชีวิตบาเอ็น เมื่อภริยากู้หย่าเครพต่อสามีตั้งที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 (2) ก. แล้ว ถ้า

(1) เป็นชีวิตหรือชีวิตบาเอ็นและภริยากู้หย่ามีครรภ์ ให้สามีอุปการะเลี้ยงดูภริยากู้หย่า นั้น ตามบทบัญญัติในมาตรา 63 เว้นแต่เครื่องสำออง

(2) เป็นชีวิตบาเอ็นและภริยากู้หย่าไม่มีครรภ์ ให้สามีอุปการะเลี้ยงดูภริยากู้หย่า นั้นเฉพาะเคหะสถานตามบทบัญญัติในมาตรา 63 (7) อย่างเดียว

(3) สามีตายภายในเขตชีวิตบาเอ็นและภริยากู้หย่ามีครรภ์ ภริยากู้หย่า นั้นมีสิทธิในอุปการะเลี้ยงดูจากกองทรัพย์สินมรดกของสามีจนกว่าได้คลอดแล้ว ให้วาสิของสามีเป็นผู้จ่ายแล้วแต่ภริยากู้หย่า นั้นจะเลือกวาสิใดให้เป็นผู้จ่าย หากสามีตายภายในเขตชีวิตอื่นนอกจากเช่นว่านี้ ภริยากู้หย่า คงมีสิทธิในอุปการะเลี้ยงดูเฉพาะเคหะสถานอย่างเดียว จนกว่าจะพ้นเขตชีวิต หรือจนกว่าได้คลอดแล้ว ถ้ามีครรภ์

หมวด 5 พิธีรื้อเยาะ

มาตรา 164 รื้อเยาะ คือการกลับคืนผูกนิติสัมพันธ์สมรสของสามีในกรณีที่มีการขาดจากการสมรสเป็นรื้อเยาะโดยพิธีรื้อเยาะ

มาตรา 165 รื้อเยาะจะสมบูรณ์ต่อเมื่อ

(1) สามี ตัวแทนของสามี หรือบิดาหรือปู่ของสามี ถ้าสามีวิกลจริตภายหลังขาดการสมรสจากภริยา รื้อเยาะภายในกำหนดเขตอิตาสุตามมาตรา 147

(2) การทำหนังสือรื้อเยาะ ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 83 (2) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(3) การเปล่งวาจารื้อเยาะ ถ้า

ก. กล่าวโดยชัดแจ้ง และทราบความหมายของคำรื้อเยาะนั้น มีจำต้องกล่าวด้วยเจตนารื้อเยาะ

ข. กล่าวโดยมิชัดแจ้ง เช่นเคลือบคลุมหรือแก้งพูดไม่ชัด จำต้องกล่าวด้วยเจตนารื้อเยาะ

(4) รื้อเยาะโดยมิได้ประกอบด้วยเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลา

(5) หญิงที่จะรื้อเยาะได้นั้น ต้องเป็นภริยากู่หย่าของสามี

(6) รื้อเยาะลับหลังภริยากู่หย่า ให้ระบุนามภริยาที่รื้อเยาะ ักภริยาที่ขาดจากการสมรสมีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

(7) รื้อเยาะต่อหน้าภริยากู่หย่า กล่าวแต่สรรพนามภริยากู่หย่าก็ได้

มาตรา 166 รื้อเยาะเป็นเอกสิทธิ์ของสามี สามีทรงสิทธิที่จะรื้อเยาะได้ฝ่ายเดียว มีจำต้องได้รับความยินยอมจากภริยา

เมื่อสามีรื้อเยาะแล้ว ให้สามีภริยานั้นกลับคืนสู่ฐานะเป็นสามีภริยากันเช่นเดิมนับแต่ขณะรื้อเยาะเป็นต้นไป